

Ի Մ Ա Ս Տ Ա Ս Ի Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Առ Մարգեղն Մեղունփորեայ .

Ո՛հ , ո՞վ տարցի զիս ի ջերին եզր ափանց ,
Ուր պըսակեալ Առնոյ ի նսեմ հովանեաց ,
Ի գնացան առեալ դադար զորմովք Մետիչեայ ,
Հանդէպ յարկաց հանճարեղին անշարժ կայ .
Եւ գող՝ մինչ յամր ալեօքն հեղիկ մըրմընջէ ,
Զանուանս Տանդեայ եւ Բեդրարդեայ յեղյեղէ .
Կամ գէթ իցիւ , յաղօտանալ երեկի ,
Երբ թօթափեալ զանձն ի հոգոց արքունի՝
Դնաս ի խընդիր դու եղբրեայ ընդ անտառս ,
Դայցեմ՝ զհետովքդ անդաճելով՝ ի դալարս
Յըյարկն անշուք գեղազարդեալ քոյ ձեռաց ,
Ուր գնաս պաշտել ըղլըռութիւն եւ զմոռաց ,
Վեհիցդ եւ ես տանիմ պաշտօն . եւ գամ մի
Հասունացեալ յիմաստ ի շողս անդ վըշտի ,
Մտացս ի սնունդ պըտղովք եւեթ անթառամ ,
Ըստուերց բագնացն անձկաւ ի յայց ես գընամ .
Եւ դալարուտ թէ բըլրակին ի կատար
Կամ զառ ի թափ դարեւանդին ընդ մէտ դար ,
Կամ մենաւոր ուղխիցն յեղերս ամայի
Կանաչազուարճ կայցէ գեղջուկ հովանի ,
Ոյր զընտանի սեմովք սողեալ բարունակ
Օձապըտոյտ յածցի՝ նդ գաւիթ դիւրահակ ,
Անդ ճեպ թռուցեալ հանգչի հողիս դանդաշտ ,
Զերդ աղանին յալիս ծըփեալ թափառոտ ,
Որ Արարայն ի տես ոստոցն եղենեաց
Սլացաւ ի ծայրսն հանգչել ոտիւք վարդազգեաց :
Այսպէս դու մինչ խորհրդական արքայից ,
Երկրորդ պատուով՝ ընտրեալ պետին փառակից ,
Ունիս յանձին ըզհոգ իրաց աշխարհի ,
Ես յեզր ալեաց՝ բազմեալ հովուացն ի խըմբի ,
Զմայլմամբ աչաց ընդ կուրս հայիմ ծովակին ,
Եւ ըզհեծիւնս հողմոյն լըսեմ ի շամբին .
Անդորրազինս ընկողմանեալ առ աղբեր ,
Ըզընովք կաղնեաց զիտեմ՝ զի հիռ շուրջ զըստուեր .
Մերթ սին անուն ըզկեղեւովք քանդակեմ ,
Մերթ վերադարձ արձագանգաց ձայն ածեմ .
Կամ պիչ ընդ ամպս յառեալ յերկնիցն ի կապոյտ ,
Հանգէտ թափառ միտք իմ յածին ծըփանուտ :
Ահա գիշեր . եւ ժամն ի մատն ահաւոր՝
Զոչ իմ հաշուեալն ինձ ցուցանէ միւս եւս օր :

Լոկ մերթ ընդ մերթ , յորժամ փրկձկիմ տագնապաւ ,
Եւ յորդ իմաստք զեղուն ըստ միտս իմ չափաւ ,
Յերեկորին յամայս ի շունչ խանդավառ ,
Լըռին քընարս դեռ նուագաւոր տայ բարբառ :
Քաղցր ինձ այսդոյն հասուն պըտողոց ցիր թօթափ
Ինքնեկ թափեալք յոստոցն յերկիր անթօթափ .
Հողմատատան զերդ ի ծառոյն ի վայրի
Զմարգաւ թառամ՝ ի սաղարթուցն յերերի
Լըքեալք յոստոց պըտուղքն ի վայր թօթափին ,
Եւ առ բընովն ուստի ծընան՝ մեռանին :
Եղեւ երբեմն՝ յորում աւուրքս իմ զեղուն
Ի շուք փառաց ու ի տարփ սիրոյ պատարուն ,
Եւ խուսափեալ յինէն ի թեւ սըլացիկ՝
Յանցելոյն մութ անկանէին լիալիք :
Յառկայծ նըշոյլս իմաստութեան մարդկային ,
ԸզՊլատոնի հետովք թափառ ընդ երկին ,
Զհետ կըրթէի անձամբ լինել խելամուտ ,
Արդեօք հոգին շունչ իմն իցէ յաստուածուստ ,
Կաւապարփակ թէ այն ճաճանչ երկնաճեմ
Դարձցի մահուամբ ի մութ կամ լոյս աննըսեմ ,
Թէ յետ հազար ամաց յերկիր նա դարձցի .
Կամ թէ եօթնիցս ըզբաղդ փոխեալ կամ զարփի ,
Եւ ասող յաստեղց սլացեալ ի կէտն երկնաւոր
Առ մըշտախոյս ծայրն յար մերձի հըպաւոր .
Մերս յիշատակք մնայցեն յետ այս փոփոխմանց ,
Եւ անմեկին մեր հոգք , տարփանք , գործք բարեաց :
Տարտարոսին առ դրամբք կայցէ՞ դք դատիչ ,
Ընդ չարն յաւէժ եւ ընդ արդարն որոշիչ .
Թէ ինչ գուցեն երկնապարգեւ օրէնք սուրբ
Իւ պետութիւնք յաւերժացեալ ձիգ աւուրբ ,
Բարուց մարդկանն անկուշողի դիցեն սանձ ,
Զարդարութիւն տըւեալ ի պահ թագազանց .
Կամ թէ աստուած դք ի թըմբիր հեղգադին
Թողու 'ստ քըմաց քաշխից զիւր մէտ նըժարին ,
Եւ դարձուցեալ ըզցուրտ աչացն իւր նըկատ
Բախտին՝ զերկիր , զէս լըքանէ բըռանց ժանտ :
Այլ զերդ արծիւ սլացեալ յաճախ արփեգնաց
Յորտոյն վըրէպ՝ վայրաթեւէ յեթերաց ,
Եւ ես գէտակն յանբաւ բարձունս գերակայ ,
Գըտի եւեթ զունայնութիւն եւ գերկբայ .
Եւ խոնջ յուղոյս թափառ յամայս անպարփակ
Կենացս ըստ լոյս եւ սահմանիս ըստ վիճակ
Ոչ հոգացայց կամ խորհեցայց յայամհետէ .
Լոկ զի Աստուած անտես զիմ պէտս հայթայթէ ,
Եւ քաղցր ի գիրկ սիրոյ հարսին նազելի
Կենացս ի բաստ հըրճուել մենիկ ինձ լիցի՝
Եւ անպաճոյճ իմ հայրենին օթեան
Երածկոյթ ի ձմեռն եւ յարկ տայցէ յամառան ,

Եւ մանկերամն ըզսեղանովս առեալ պար ,
Ամի ամի կոչնականաց լըցցի շար ,
Ոչ եւս ըստ չափ ճախրեալ ի վեր , բարեկամ ,
Տեառնըն գաղտնեաց եւ խորհրդոց ի խոյզ գամ
Ոչ ծաղրալից ճրգամբք մըտացս իմ անպօր
Ջանամ ի նպաստ իմաստութեանն անբողոր .
Կեանք շատ իցեն . գերիմաստին ըստ բանի
Շատ է աւուրն անցնիւր տապնապ վարանի :
Սըրբոյն սրբոց կացեալ պատկառ վեհ գաղտնեաց ,
Ամբթութիւն տուաւ ինձ բաժին ու Աստուած հարց .
Բազկօք տարած նըմին կըքեմ ըզճակատ ,
Քանզի ըզնա երկիր պաշտէ յանըզգաստ .
Չերդ որ ի նինջ կամ ծուփ ծովուն աղկիոն
Յիւրն յանդորրու ծածան յալիսն հանգչի բոյն ,
Խնամոտ յԱստուածն իմ կարապետ ապաստան ,
Յաներեւոյթն հանուրց դադարս հանգըստեան ,
Եւ անվըրդով անդոյր մըտաց պարապմամբ
Ըզբաստ կենաց ճրգնիմ ածել ըզբըռամբ ,
Ու ամէն հողմոց անշուք պարզեալ զառազաստ ,
Սահել ընդ ժամս , աչացս առ նա պիշ նըկատ :

— Դու որ յերկար մըրրկաց ու հողմոց խաղալիկ ,
Հըրճուեալ աստէն ընդ ջինջ երկնաւ խաղաղիկ ,
Յանդոյր կայիցդ ակամբ դիտես դու նովին
Մտաղիւր՝ զարկածս , եւ ըզպատրանս՝ հեզագին ,
Եւ քաղցրենի համբոյր մըտօքդ անարատ
Չհանճարեղաց դարուս քաղեալ լոկ զիմաստ ,
Խորհրդաւոր առեր պարգեւ ի բարձանց
Յաստուածեղէն բարբառ խօսել մահացուաց ,
Յափանց սիրուն յուստ կարդացեր ինձ հրաւէր ,
Ուր ջինջ ալեօք կենացդ աշուն սահի դեռ ,
Եւ մտերմութիւն , ջուրք եւ ծաղկունք , հովանին
Շորթեալ ըզկէս անդորր աւուրցդ եւ տանին ,
Ի նուագս անարդ զոր քոյ հիւսեաց ինձ Մուսայդ
Ասա դու ինձ , որպէս երբեմն եւ Ովրատ .
Կըքրեմ բազկին մարդն ունիցի թէ անսալ .
Թէ զարտուղի ըստ կէտն իցեմ խոտորեալ ,
Կամ նոր գուցէ այլ առ իմաստ ճանապարհ .
Բարօրութեանն արուեստ չիցէ կենաց հնար :

ԼԱՄԱՐԴԻՆ

ԹԱՐԳՄ. Հ. ՍԱՄ. ԿԱՅՍԵՐԵԱՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ